

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
TELEFON Nr. 226.
Scrierile neromâne nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie
I A S E R A T O
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.
Kuz. Augenthaler & Emmerich Le-
mer, Heinrich Schalek, A. O-
pelik Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opol'd (VII Erzsébet-körut)
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și învo-
ială. — EKOLAME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi!
ABONAMENTE PERITU AUSTRO-UNGARIE
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și strălăuț.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRASOV:
Administrațiunea, Piața mare
lângă Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 177.

Brașov, Luni-Marți 18 (31) August

1909.

Femea Română Cultura Română.

Primum, la Redacție un apel al
școlii române de fetițe din Șimleu,
și cetim acolo:

„...Am notificat și dureroasele îm-
prejurări, ce împedeca pe mulți părinți
de a-și înscrie fetițele la aceea școală.

Să le repetez? Ar fi plictisitor. Mă
limesc însă nepăsarea, ce se observă
față de unicul focal de cultură a nea-
mului nostru, în ambutul Sălajului, unde
mlădițele, cari vor fi chemate, mâne, a
da direcțiune societății noastre și ar
putea însuși da creștere în limba și
moravurile strămoșești...

Avizez cu stimă pe bunii părinți,
binevoiască a-și trage samă cu da-
torințele morale, cu privire la modul
de creștere al generațiunii dela care va
atârna în viitor alternativa: să fim ori
să nu fim...»

Chestia asta nu e curat selă-
giană, ci o chestie culturală a tuturor
Românilor de pe orice teritor cu
stăpânire neromânească. E una dintre
cele mai importante probleme cultu-
rale dela noi. E vrednică de o vorbă
mai multă!

Căci la noi, în special la noi —
o notă și aceasta de situație anor-
mală — femeia are un rol cultural
deosebit. Și am putea zice: azi mâne,
ea are să fie aproape singura susți-
nătoare a culturii românești, și astfel
a naționalității noastre. Este situația
ei în viața socială, deoparte, este, de
altă parte, situația politică absurdă,
în care ne încurcăm tot mai mult —
ce dau femeii române o menire atât
de mare și de sublimă, în viața unui
popor ca și al nostru.

Vă aduceți aminte, de ce zicea
d-l N. Iorga, pe timpul când se fă-
ceau la noi discuții aprinse, dacă are
înțeles — și foloase, firește — sau
nu are, să intrăm iarăși în „activi-
tate”? Dânsul, cu mîntea lui pătrun-
zătoare, ne trimitea sfatul: stați
acasă, nu în parlamentul maghiar se

dobândește înălțarea unui neam, ci
acasă, la temelii, în familie! Așa
spunea, și cu toate că făcea ezage-
rări — căci luptele moderne nu se
poartă numai pe o singură linie! —
avea dreptate mare.

Ei bine, înălțarea unui neam, sau
fie și regenerarea unui neam, în fa-
milie, — acolo unde nu pot pătrunde
autorități administrative, inspectori
școlari, și ministru de „culte” — se
face mai frumos, mai sigur. Dar în
aceste familii oare cine-i stăpâna ade-
vărată în cele culturale? Nu femeia?

Cine dă copiilor „creștere” în a-
cea fragedă vârstă, din care toate a-
mănunțele rămân pe mai târziu, ca
un „spirit” al lucrărilor lor, românesc
sau strein, după cum au fost acele
mici amintiri din frageda copilărie?
Nu femeia?

Cine, mai târziu, în viața des-
chisă a familiei, în viața socială, cum
s'ar zice, are acea putere unică de-a
indemna pe bărbatul tinăr și chiar
pe cel mai bătrân, să se încălzească
pentru idei frumoase, pentru vorbe
frumoase, pentru artă, pentru ideal,
pentru tot ce-i nobil și viguros? Nu
oare tot femeia?

În viața intimă a familiei, ca și în
viața deschisă a ei, acolo va să zică,
de unde-ți iai acele impresii, ce te
urmăresc până la sfârșitul vieții, a-
cele impresii ce îți formează gustul
literar și artistic, bun sau rău, nobil
sau josnic, românesc sau neromânesc,
acolo de unde-ți rămâne mulțimea
de amintiri mărunte, ce-ți făuresc
voința de om sau de neom, energică
sau moleșită, egoistă sau jertfitoare,
românească sau neromânească, acolo
unde-ți se plasmuește firea, caracte-
rul simțului, gusturile, cu un cuvânt
cultura, temelii culturale, acolo femeia
e stăpână!

Din o casă, unde mama a vorbit
numai românește, unde întâele rugă-
ciuni de copil s'au învățat în grai
românesc, unde pe păreți au atârnat
tablouri românești, pe masă a resoit
copilul reviste cu ilustrații românești,

unde în odae au fost așezate obiecte
românești, când s'au adunat cetele
de tineri s'a auzit cântare românească
și s'au jucat jocuri românești, unde
au fost răbdăți numai slujitori români
— tot, tot, ce este menirea și dato-
rința femeii la o casă — din o casă
ca și asta nu cred să iasă în lume
copii, și nu cred să se desvoalte băr-
bați, fără de o serioasă și solidă cul-
tură românească!! O cultură adevă-
rată, un spirit specific național, res-
pingător de orice influință streină,
cât de ademenitoare!

Române! Uzați de toate drep-
turile ce aveți în familie și în viața
socială, uzați de toate privilegiile ce
vi le dau convențiile sociale, și creați,
și păstrați adevărata cultură româ-
nească. Uzați de drepturile ce le
aveți asupra bărbaților, în societate,
și siliți-i să fie bun români.

E foarte adevărat acel principiu
prusian, de salvare națională, sfătuit
de d-l N. Iorga. Când în toate fami-
liile noastre femeia va ști să dea ca-
sei o înfățișare românească, și când
vom avea saloane românești, unde
stăpâna casei nu va permite decât
vorbă românească, și se va îngriji nu-
mai de distracții românești — nu mai
ni-e teamă, de nici o ordonanță de
catechizare, și nici de o lege școlară,
aplicată sau neaplicată loial!

Cultura unui neam, deci româ-
nismul cultural în aceeași măsură ca
și nivelul cultural, atârna în rândul
întăiu dela românismul și niveiul cul-
tural al femeilor din acel neam. Orice
s'ar zice de fiziologi sau visători, fe-
meia înainte de toate are o menire
culturală! În limbă, artă, literatură,
mode, viață socială — tot ce dă sa-
rea vieții — femeia diriguește, femeia
dă direcție, femeia „consumă”. După
gusturile ei se vor transforma astea
în totdeauna. Bărbatul are altă me-
nire!

Ascultați dar de apelul directo-
rului din Șimleu, și dați-vă fetițele
numai la școală românească, numai
acolo unde pot să învețe limbă, lite-

ratură, muzică, cusătorie, mode și obi-
ceiuri românești!!

Căci nu este la mijloc numai mo-
mentul psihologic, asupra căruia am
stăruit până acum. Mai este și altul:
unul practic.

Gândiți-vă, că în vreme ce bă-
iații noștri sunt siliți a învăța în școli
maghiare sau încătușate de atâtea și
atâtea porunci „înalte”, ba mâne poi-
măne nici acelea poate nu vor fi ale no-
stre ce le mai avem astăzi — în școa-
lele de fetițe ministrul nu va putea
pătrunde volnic, fiindcă n'are cauze,
iar dacă va pătrunde și fără de cauze,
vom face școale particulare, unde vom
putea pregăti atât mai mult pentru
cultură românească, cu cât nu va tre-
bui să pregătim pentru diplome. Școa-
lele de fetițe și prin ele familia, totdea-
una vor ști rămânea sanctuarele cul-
turei românești!

Nu ne-am bate oare noi înșine,
dacă n'am ști să păstrăm din vina
noastră, ceia ce guvernării străini
nu au putere să ne iee??

Consistorul din Arad în contra ordon-
nanței lui Apponyi. Cetim în »Tribuna«:

Consistorul plenar al diecesei
Aradului, în ședința sa de Vineri ți-
nută sub președinția P. S. S. Epis-
copului I. I. Papp, a refuzat cate-
goric executarea ordinațiilor lui
Appony, și a interzis sub pedeapsă
disciplinară tuturor cateheților să
întrebuințeze altă limbă la instrucția
studiului religiunii, de cât limba li-
turgică a bisericii noastre, — limba
românească. Hotărârea, care s'a a-
dus în unanimitate, a fost precedată
de o vie revoltă împotriva acestui
atac temerar la dreptul autonom al
bisericii.

Fondul cultural pentru cateheți. »Kel.
Ert.« dă știrea, că Esc. S. Mitropolitul Me-
țianu a trimis o circulară către preoții și
învățătorii din diecesă aducându-le aminte
de hotărârea congresului, ca un anumi-
t procent al lefurilor să se dea pentru fon-
dul cultural, care mai cu seamă acuma va

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Sonet.^{*)}

Cireșii toți și zarzării-s în floare
Și-l alb cât vezi cu ochii în grădină:
O iarnă dulce, tainică și plină
De vis, de dor, de cântec și de soare.

Cum stau aci sub zarzăr, la tulpină
Și sorb adânc miresme năbătătoare
Și cum nimic, nimic nu mă mai doare,
Pe-o lume n'treagă-mi pare că-s regină.

Palatul meu e adăpost de rele.
In sânul lui mă simt atât de bine:
Mă n'bată vânt, mă n'groapă floricele.

Mă uit cu drag cum pleacă și cum vine
Și-și cată vesel hrana n' rămurile
Poporul meu de fluturi și albine.

*) Mai luăm o bucată din volumul d-șoarei
E. Pitiș, a sunțat Miercuri

Poeziile Ecaterinei Pitiș.

În sfârșit, au apărut!

Cine cunoaște ce înseamnă la noi a
scoate un volum, când n'ai protecția ba-
nului tău, sau banul protecției altora —
nu se va mira de banalitatea acestui strigăt!
Cine cunoaște, cât e de ușor a face
critică, dacă nu îți să fie »academică« (deși
vorba asta a primit mai nou un înțeles
cam compromis) ci te mulțumește o cri-
tică »impresionistă«, — nu se va mira
nici de inconsecvența strigătului. Ca și
critic de știință, trebuie să te minunezi
veșnic de aceleași lucruri. Ca și critic im-
presionist, — ce noroc! — poți să admiri
cele mai variate!

Variate, iar nu opuse, contrarii, an-
tipode. Căci în artă, ca în tot ce evo-
luiază, există numai variații, iar nu con-
traziceri!*)

Iertați deci celui ce face dări de
seamă fără pretenții, în loc de critică so-
lidă, să admire din tot sufletul și poeziile
Ecaterinei Pitiș, după ce a știut să gă-
sească ceva bun, și la Emil Isac.

*) Contrainzicerile ar opri evoluția, ar nimici
ceia ce există. Variația este însăși evoluția!

Însă cetitorii ar vrea s'o cunoască
pe E. Pitiș, cum li-s'a făgăduit în titlul.

Mare lucru și recenziunea asta, scri-
soarea de recomandare pentru călătorul
ce pleacă prin — străini. (Nu simțiți o
»imputare«, în cuvântul din urmă?) E
vorba doar și la acest călător cu multe
pagini ca și la cel viu cu o față — să
»facă impresie bună« el însuși!

Nu faceți pe credulul, atât de mult
păcălit, nu arătați slăbănogie lăsându-vă
tot pe vorba altuia, chiar și în chestii de
simț pentru artă — cetiți înși-vă »mos-
trele« ce v'am dat!

De sigur, impresia ce o să vă facă,
are să fie bună. Cercați a vă emancipa de
sub rușinosul tutorat al criticeii, — de sub
oricare, nu numai cel dela Țeara Noastră
— și n'o să se mai simtă călătorul nostru
între d-voastră ca între — străini. E doar
și cu un volum ce pornește întâi în lume
ca și cu omul călător: el însuși etc.

Totuși, ați vrea să știți părerea,
unuia, care l'a cetit mai întreg, și căruia
i-e meseria poate de a se lăsa atins re-
pede, de a simți fără greș? Bine, iată dar
și ceva de felul acesta.

N'am dat peste o singură ase-
mănare de școală, sau »clasică«, cum se
mai zice, în tot volumul — peste o
singură asemănare cu »ca« și dusă până

în a doua strofă — și n'asta am gă-
sit taina pentru ce poeziile scrise de
Ecaterina Pitiș, te iau de mână și te duc
în lumea ei, îți pătrund în suflet și rămân
acolo, sau cum s'ar zice tot în școală:
sunt atât de comunicative. Bine a zis D.
Anghel: îți vine să visezi împreună cu
poeta. Și îți vine tocmai fiindcă poeta nu
»lucra« cu mijloace artificiale, cu jonglerii
și aite estetice de tehnică, între cari ase-
mănările țin, și ca număr, și ca banalitate,
locul întâi.

Astăzi când avem atâția mari »vir-
tuozi« ai poeziei, cântecul adevăratului
măestru este simplu de tot, simplu de
tot: te farmecă prin taina neînțeleasă a
tot ce iese din adâncul inimii, fie cât de
simplu, nu prin amețitoare briări de teh-
nică! Nota asta de sinceritate face pe ade-
văratul măestru! Nota asta deosebește
adevărata operă de artă, și-i dă căldură,
te răpește cu sine, față de istețele artificii,
ce totdeauna te lasă reci. Nota asta de
sinceritate dă tainica putere artistului de
a produce o operă mare chiar și atunci
când ne dă ce au mai dat și alții, când
ne spune lucruri, ce ni-s'ar par aproape ba-
nale de câte ori le-am auzit!

Și Tinca Pitiș, nu caută briări de
tehnică, cum am zis, nu »vânează« după
comparații, alegorii, figuri etc. Ea pove-
tește!!! Ne spune din sufletul ei, visează

avea menirea, ca din el să se plătiască a-
cei caticheti, cărora ministrul le va sista
retribuția. Pentru acest scop, este de lipsă
o sumă de 17.950 cor. spune circulara.
Apelează apoi la ceilalți intelectuali ro-
mâni, ca să contribuie cu 25 cor. la an,
sau să dea 500 coroane odată pentru tot-
deauna.

Memoriul medicilor cehi. În urma ho-
tărârii medicilor cehi, de-a nu lua parte
la congresul internațional din Budapesta,
ei au adresat membrilor congresului me-
dical un memoriu, în care motivează ab-
sența lor de la congres. În acest memoriu
se spune că medicii cehi nu pot lua parte
la un congres, de la care lipsesc frații lor
slovaci, cari sunt expuși la renumărate
șicane din partea autorităților, cari vreau
cu orice preț să maghiarizeze poporul
slovac. Memoriul amintește cazul doctoru-
lui slovac Strobar, care a fost condamnat
la un an închisoare și 900 coroane amendă
pentru că a atras atențiunea neamului său
ca să și cultive limba. Amintește mai de-
parte și incidentul colegului său Dr. Alex.
Vaida Voevod, petrecut în Camera ma-
ghiară, care a fost tratat acolo într'un
mod cu adevărat asiatic. Medicii cehi tre-
buie să-și ridice cuvântul în contra acestor
nedreptăți și e de datoriu lor să de-
maște ce s'întâmplă înaintea Europei.
Memoriul este iscălit în numele medicilor
cehi de doctorii Hlava, Jaroslav, Pesmina
și Potynek.

**Socialiștii sunt pentru banca auto-
nomă,** și pentru a-și afirma atitudinea, co-
mitetul central a dat un apel, somând co-
mitetele locale, ca totdeauna când kossu-
thiștii vor ține o meetinguri pentru bancă
să ia cuvântul și un orator socialist, și să
pretindă hotărâri clare și energice de la
kossuthiști.

Secularizația. Comitatul Sătmăr a
primit cu mare majoritate, adresa comi-
tatului Hajdu, de a se cere de la parla-
ment secularizația averilor bisericesti. In-
susc comitele suprem a fost pentru adresă
și celelalte autorități administrative în
mare parte.

Partidele croate, sunt aproape de a
sfârși opera fuziunii. Tratările de până
acuma pentru a stabili un program co-
mun, s'au făcut în completă înțelegere.

**Un articol despre anexarea Bosniei și
Herțegovinei și abținerea medicilor de la
congres.** În revista »Courrier Europeen«
a apărut un articol al d-lui prof. de unive-
rsitate A. D. Xenopol, în care se spune în-
tre altele că anexarea, de către Austro-
Ungaria a celor două provincii slave s'a
făcut cu ajutorul Germaniei, și dacă cea-
sul revanșei va sosi, toate speranțele Au-
stro-Ungariei se vor baza tot pe Germa-
nia. Din această cauză împăratul Francisc
Iosif consideră ca o datorie sfântă a sa
de a ocroti și a sprijini interesele germane
mai ales în ce privește atragerea Româ-
niei în sferile triplei alianțe. Dar dacă se
urmărește acest scop, nu e permis să se
jignească prea mult sentimentele Români-
lor. O politică, care se bazează numai pe
cercurile oficiale, nu e o politică înțeleaptă.

mai ales astăzi, când presiunea masselor
exercită o influență mereu crescândă asu-
pra hotărârii destinului popoarelor.

Impăratul Francisc Iosif a fost foarte
neliniștit din cauza surescitării poporului
român, provocată de ultimele evenimente,
între care a fost și condamnarea d-nei
Vlad. Această neliniștire a fost cu atât
mai mare, cu cât surescitarea Românilor
s'a manifestat într'o formă foarte gravă,
adecă protestul medicilor români și refu-
zul lor de a participa la congresul din
Budapesta.

Abdicarea regelui George al Greciei.
Direcția »Agenției Telegrafice« din Atena a
depeșat tuturor sucursalelor sale să dez-
mintă știrea despre intenția regelui George
de a abdica. Ziarul »Patras« comentând
zvonurile de abdicare, zice că e cu nepu-
tintă ca în împrejurările de astăzi, regele
să se gândească de a părăsi tronul și Gre-
cia. Ziarul »Le Temps« află din Atena, că
situația s'a agravat și dinastia e în mare
primejdie. Ofițerii au reușit să câștige o
parte a armatei. Guvernul a demisionat.
Mihalis a fost chemat la palat și însărci-
nat cu formarea cabinetului. Un mare nu-
măr de ofițeri și sub-ofițeri, cu o parte
a garnizoanei, sunt tăbărâți afară din oraș.

**„Pester Lloyd“ despre conflictul în
jurul catehizării.**

Ziarul »Pester Lloyd« publică în nu-
mărul de ieri în capul coloanelor un arti-
col, intitulat »Stat în Stat«, al unui preot
român(?)

»Pressa din țară — scrie acesta —
de câteva zile se ocupă, poate mai mult
decât comportă incidentul, de un conflict
acut ce ar fi izbucnit între metropolitul
român Meșianu din Sibiu și ministrul cul-
telor și instrucțiunii publice. Și, după câte
aud, diferendul se va regula în Septemvrie.

»La adecă e foarte explicabil de ce
tocmai biserica românească greco-ortodoxă
se ridică cu atâta îndărăjire împotriva ace-
stei ordonanțe. Ne găsim în fața unei bi-
serici naționale, în cea mai curată accep-
țiune a cuvântului, care se bucură de o
largă autonomie așa cum nu se pomenește
nicăiri în lume, în ori ce caz nici chiar în
România.

»Biserica aceasta a știut de minune
să exploateze privilegiile acordate. Nu
odată am avut prilejul să aud și să citeș
deciziunile consistoriului său, care în ochii
tuturor Românilor trece de un adevărat
parlament al lor.

»Guvernul nu trebuie să intervie —
»sună în general aceste rezoluțiuni. Noi
»suntem autonomi și de aceea nu suntem
»subordonați statului, ci ne aflăm față de
»el în raport de coordonare.

»Iar guvernul ia act de asemenea
răspunsuri drastice, respectă drepturi căș-
tigate și par'că nu vrea să se atingă de
autonomia popoarelor, fără a se ocupa de
garantarea prerogativelor statului, care e
izvorul tuturor autonomiilor.

»Ținând seamă de această stare de
lucruri, putem prezice că și conflictul re-
cent ca toate celelalte, se va sfârși cu o
completă bătaie în retragere a guvernur-
lui. Gazeta clericală »Vaterland« din Viena,
a și dat semnalul retragerii, iar Excelența

Sa secretarul de stat Toth, pe un ton foarte
plecat, declară Excelenței Sale din Sibiu:

»Am cerut numai ca să se introducă
»și puțin limba maghiară în cursul supe-
»rior al școlilor statului din Ungaria....
»N'am înțeles așa cum s'a interpretat și,
»de sigur intervenția mea nu merită im-
»portanța ce i s'a dat, dar trebuie să insist....
»De aceea rog pe Excelența Voastră să vă
»conformați dispozițiunii, altfel mă voiu
»vedea silit să retrag congruac.

»Dar — încheie autorul articolului
— cu aceasta nu se va sfârși antagonis-
mul dintre stat și biserică.

Minciunile ungurești.

Sub titlul acesta cetim în foile din Româ-
nia următorul comunicat:

Se știe că medicii unguri au pretins
că în România este interzis preoților ca-
tolici să predice și să spovedească în
limba maghiară.

În ce privește spovedania afirmația
ungurilor este o prostie, de oarece nu
poate să știe nimeni în ce limbă se face
spovedania nefiind față de cât păcătoșul
și preotul.

În ce privește interzicerea limbii
maghiare în predici, iată declarațiunile fă-
cute de un înalt preot catolic, ziarului
»La Roumanie«.

Fiind întrebat dacă e adevărată a-
firmația unguurilor, preotul catolic a răs-
puns:

— Dar, domnule, n'aveți de cât să
vă duceți la biserică din strada Vineri, în
fiecare Duminecă, și veți auzi predicân-
du-se în ungurește fără ca guvernul să se
întimideze de a easta. De altfel în toate
bisericele catolice din regat, și mai ales la
Giurgiu, la Târgovește și Iași, cele mai
multe din amănunțurile de oficii religioase se
fac în ungurește.

Fiind apoi întrebat dacă n'a fost
vre-o dată vre-o dispoziție, care să inter-
zică predicile în ungurește, preotul a răs-
puns:

— »Nici odată, absolut nici odată
vre-un guvern, ori care ar fi fost compu-
nerea lor politică, n'a căutat să impedece
libertatea cultului. Ungurii sunt nebuni,
ca pretind asemenea lucruri. În bisericile
noastre se predică în toate limbile, în
franzuzește ca și în nemțește și în un-
gurește și încă odată o repet, guvernele
nu s'au formalizat. Și pentru ca ungurii
sustîn astfel de minciuni puteți să spu-
neți că există în București o școală ca-
tolică ungurească, unde toate cursurile,
începând cu catechismul și sfârșind cu
gimnastica se predau în limba maghiară.

»Ungurii, cari întrețin această școală
și care costă destul de scump pe guve-
rul unguresc trebuie să știe acest lucru.
O școală catolică franceză oficială nu
există, pe când una ungurească da. Nu e
așa că ungurii sunt bineveniți să vor-
bească de intoleranța românilor? Căci gu-
vernul român tolerează această școală cu
risicul chiar de a aduce desbinarea în cle-
rul catolic din București, latin, german și
francez, care nu văd cu ochii buni pre-
ponderanța elementului unguresc.

Ce mai au de spus ungurii?

Situația politică în Bucovina.

Reproducem din ziarul »Patria« din Cernăuți
următorul articol, în care ni-se destăinuie unele
întâmplări grave, cari au provocat recența mișcare
politică a partidului național român bucovinean:

Situația politică se lămurește pe de-
plin. Adunările naționale din Suceava și
Rădăuți au revărsat o mare de lumină în
țeară și au trebuit să deschidă până și
ochii celor mai inverșunați dușmani ai
neamului nostru, că încercările făcute de
ei a ne desbina din nou și a slăbi auto-
ritatea comitetului național, precum și mai
cu seamă a zădărnici organizarea neamu-
lui, sunt încercări absolut zădărnice și cei
ce au luat asupra-le executarea lor, sunt
pe cea mai bună cale a deveni cu totul
imposibili între Români.

La dreptul vorbind, acești trei depu-
tați disidenți nici n'ar fi meritat atâta a-
tențiune din partea noastră, dacă secesiu-
nea lor din partid s'ar fi întâmplat la pro-
pria lor inițiativă și dacă n'am fi știut cu
toată siguranța, că dușmanii nefimpăcați
ai neamului nostru, cari sunt Rutenii de
sub conducerea renegatului, al cărui nume
ni-i greață să-l exprimăm de-atâtea cri,
apoi Jidani de sub conducerea lui Strau-
cher și nu mai puțin și ceilalți, ba pare-că
chiar și însuși guvernul, au dorit desbina-
rea noastră din adâncul sufletelor lor și
au promovat-o cu toate mijloacele, încu-
rajându-i pe acești trei dezertori la ac-
țiuni trădătoare de neam, cum nu s'au co-
mis nici-odată în trecut mai nerușinate
și mai revoltătoare.

Ca să înțeleagă tot Românul rostul
acestei încercate desbinări a Românilor
bucovineni în două tabere dușmano, vom
lămuri aici situația politică a acestei ne-
fericite provincii din acea parte, pe care
puțini încă o cunosc.

Se știe anume că împăcarea între
fostul partid democrat și cel apărâșit este
de multăuți unic numai duor împrejurări
fericite: 1. Idee creștin-socială și 2. șe-
fici d-lui Iancu Flondor.

Cu momentul când deputatul creștin-
social Schoiswohl cu un curaj rar a rupt
vălul gros de pe rușinea acestei țări și a
arătat lumii întregi cumplita corupție, ce
domnește aici, iar renegatul Koko Was-
silko, încercând să ascundă înfecția, mai
dihaiu a descoperit-o, căci a mărturisit în
plină cameră ca atât baronul Coco Hor-
muzachi, cât și alți candidați au fost spri-
jiniți la alegeri de banul infam al corup-
ției, stau deci în serviciul acesteia, din
acel moment fiecare Român adevărat a
cunoscut datorința ce o are față de nea-
mul său și calea ce trebuie să o apuce.
Apropierea sufletelor românești din ambele
tabere de programul creștin-social, era un
postulat al necesității și pe nevrute s'a
realizat frate pe frate în tabara creștin-
socială, gata de a lupta împreenă contra
nemerniciei celei mai neauzite și corup-
ției celei mai cumplite. De abia atunci ni-a
picat o ceață neagră de pe ochii noștri și
am văzut cum au profitat și profită ne-
fimpăcații dușmani ai neamului nostru de
desbinările dintre noi.

Din clipa în care baronul G. Wassilko
în urma promisiunilor date fostului par-
tid democrat, că va intra în clubul român
și va promova interesele românești, a fost
ridicat la demnitatea de căpitan al țării,
a intrat însă cu desăvârșire în slujba duș-
manilor noștri, călcându-și toate promisiu-
nile sale, întregul neam românesc a înce-
put a fi purtat de nas de »camora« in-
fectă a lui Koko Wassilko și a celorlalți
dușmani ai neamului nostru.

Cea mai cumplită greșală, ce s'a co-
mis atunci, este că fără să se prevadă de-
tastrele, s'a ridicat în fruntea administra-
ției autonome un om incalculabil, baronul
George Wassilko dela Berhomet. Acesta
era omul situației pentru cei mai inverșu-
nați dușmani ai neamului nostru, căci din
capul locului toate agendele țării au fost
încredințate faimosului Stocki, iar viclea-
nui cavaler de industrie politică Coco Wa-
silko din capul locului a știut să-l cuce-
rească pe nenorocitul său văr pentru în-
teresele sale particulare. Pe lângă digni-
tatea de căpitan al țării s'au mai adaos
pe contul națiunii române și alte titluri
binesunătoare, ca cămătar și excelență —
și astfel vanitatea personală a celui om
a fost exploatată până la fund, ca în schimb
pentru satisfacerea ei să-l poată stoarce
de ultimul ban. Ceeace l'a costat pe nenor-
ocitul baron prietenia cu vărul său —
numai el o știe; dar ajunge și ceace
știm și noi.

(Finea va urma.)

își aduce aminte, îi pare rău, o doare,
sperează, se întristă, se înduioșază, se
roagă, se mângâie, mai varsă și câte o la-
crimă... și toate toate le povestește, sim-
plu, dulce, nu le aseamănă; vorbește des-
pre ele, ne spune ce a simțit, iar nu cum
a simțit!

Și asta o face, de, pe lângă toate că
e poetă și pe lângă toate că e sinceră,
rămâne femeie! Adevărată femeie.

Două vorbe ași dori să rămână des-
pre ea:

Poeta sincerității idilice!
Poeta femeie!

Lumea ei, despre care știe povești
atât de fermecător și gingaș?

E noapte de toamnă cu stele și lună
Cu frunze uscate de ploș;
Un cântec de jale îmi moare pe strună
Și fața în palme o îngrop.

(Noapte de toamnă).

Și într'o clipă par'că toată viața ei de
până aci o retrăește.

Și de multe-ori la lună,
Țeseau visuri împreună
Dar norocul, vezi, norocul,
Nu s'abate prin tot locul

Și într'o bună zi pleacă
Să și-l cete n'altă țeară.

(Nucul)

Și aducerile aminte o fac să ia zi de
zi aceiaș hotărâre.

Stai măicuță, stai și toaree
Ziulica, noaptea întregă;
Eu am inima pribeagă,
Nu mă plânge, mamă dragă
Dacă nu m'oi mai întoaree.

(Dor de primăvară).

Asta-i lumea ei cea adevărată!

Mai are ea, ce-i drept, chiar și note
de filozofie (Primăvara); are alte poezii
de-o eleganță și sobrietate ca cioplite din
marmură de Carrara, sau ca să nu fim
banali în asemănări: ca niște cofeturi-des-
sert dela Gerbaud (Cântecule, mai ales);
are pe »Cântecul — fără de seamă, al
— frunzelor« pe care într'o noapte de
duioșie atât de fericit l'a ferecat în note
N. Brătianu; are niște sonete cu nn aer
de liniște și de distincție, fără vaere și fără
isbucniri, senine chiar și în ce este de
groază, cum numai poezii romani le știau
scrie — dar lumea ei cea adevărată, care
bineînțeles nu ia nimic din superioritatea
celorlalte poezii, este cea idilică.

N'ai să cauți mult pentru a te con-
vinge. Treci numai odată peste titule:
Nucul, Salcămul, Bradul, Codrul... Sub zar-
zăr, Sub tei... Rândunica, Garofițe, Ghioc-

lul, Floare albă, Cucule, Păstorul... Noapte
de toamnă, Dor de primăvară, Fulgi de
zapadă, Coliba din pădure, Amurg... Cân-
tec, Cântec, Cântec, Cântec — și ai găsit
lumea ei atât de ademenitoare în spien-
doarea simplității sale!

Să fie asta un bun început de poe-
zie, cum a zis la noi un încet ziar de
provincie? Să fie asta numai un »talent
ce făgăduie mult«, cum scria Jarăș, nu știu
care critic cu predilecții stabilite?

Nu-i adevărat. Acesta nu-i un talent
în desvoltare; acesta-i un — gen! Și 'n
genul ei, între »poporul ei de fluturi și
albine«, Ecaterina Pitiș e o — »regină«!!!

Nu-mi cine n'a știut să simtă vraja
mare și tainică a unui »simplu« (?) glas
de fluer în o seară la munte — față de
brilările în fortissimo ale flautei lui Ene-
scu bunioară, ne mai vorbind de amatorii
de cimpoi — numai acela va găsi în vo-
lumul Ecaterinei Pitiș începuturi, făgă-
dueli și mai știu ce.

Iar »critică adevărată va scrie des-
pre el numai acela, care va scoate volu-
mul acesta din puzderia de volume de
poezii »brilante« ce apar în România și-l
va pune, între cele patru volume de poe-
zie adevărată ce avem și noi ardelenii, la
locul cel dintâi, ca pe un volum de poezie
lirică, duioasă, aleasă, fermecătoare, și —
cum se cuvine să fie lirismul — femenină!

Sever Dan.

Inapoi, la „mama—Roma“.

In „Unirea“ din Blaj, la loc de frunte, unul dintre cei mai de seamă membri ai generației noi din Macedonia românească, revoltat de felul fricos, cum tinerii turci se poartă față de patriarcatul grecesc, când e vorba de emanciparea aromânilor, termină lungul seu articol, cu aceste cuvinte:

»Dar, orice schimbare religioasă sau naționalistă se va face în Macedonia și orice turnură va lua cestiunea bisericească fie în favorul sau defavorul nostru, rămân neștrămutat în convingerea mea, că noi Românii macedoneni nu vom avea pace și liniște, nici chiar ocrotiți de constituțiunea turcească și chiar de armele glorioasei armate otomane, până atunci, până când noi ne vom separa cu desăvârșire de biserica grecească sau pravoslavnică, întințând la Constantinopol un șef spiritual independent de cele două biserici greacă și pravoslavnică. Dar cum acest vis nu ni-se va realiza încă mult timp; de oarece multe piedeci sunt la mijloc, scăparea noastră este în altă parte și anume la mama noastră Roma. Și acum ca și la 1904 propun conaționalilor mei, că după atâtea lupte și interveniri zădărnice ce am încercat și încă mai încercăm ca naivii, pe lângă Patriarhia grecească din Constantinopol de a ne recunoaște biserica noastră națională, singurul mijloc este de a rupe odată pentru totdeauna relațiunile noastre cu această autoritate bisericească și a ne îndrepta privirile noastre aiurea; și anume: la adevărata și dumnezeiască biserică a lui Cristos dela Roma, mama românismului. Să cerem dar unirea bisericii noastre române cu biserica din Roma«

STIRILE ZILEI.

— 17 August v.

Piatate. O ceată de vreo 50 elevi de la Predeal, unde-i trimite statul pentru vară, dela toate liceele din Țară, ca răsplată a hărniciei lor, au făcut o excursie pe jos până la Râșnov, și de acolo cu trenul la Brașov. Aci, astăzi dimineață au *depus o frumoasă coroană și un buchet de flori* vii pe mormântul iubitului nostru director de odinioară *dr. Aurel Mureșianu* și al neuitatului *Andrei Mureșianu*, în semn de admirațiune a muncii pentru neamul românesc. Le-a vorbit frumos d-l N. Gheorghieff, iar d-l învățător N. Bercea, din Argeș, care era cu dânșii a însemnat câteva rânduri călduroase la noi „în pieptul nostru ciocotește încă de pe acum o nădejde mare pentru cei obidiți; încet, în umbra castanilor din cimitir ridicau glasul pentru a stărni și îndemna cultivarea astor sentimente nobile drept recunoștință și cheazășie, că ne vom da silința a pași pe urmele celor ce dorm aci...“

Tuturor acestora le-a mulțumit din partea redacției și pentru familie, afară la cimitir, dr. S. Dan.

D-l A. C. Guza, profesor universitar la Iași, va candida la scaunul de senator al colegiului al II-lea din acel oraș, rămas vacant prin moartea regretatului dr. C. Botez. D. Guza, care a candidat, în alegerile generale trecute, la colegiul al II-lea de Camera din Capitala Moldovei, alături cu d. N. Iorga, va candida și acum ca naționalist.

Logodnă. Lucia *Lezar* și Emanuil *Stoica* logodiți. Șimleu, August, 1909.

Felicitări multe!

Primarul din Praga expulzat din Varșovia. Sub titlul »Primarul din Praga și supravegherea poliționească«, ziarul »Venkov« publică știrea, că cu prilejul congresului slav din Varșovia, primarul capitalei Bohemiei, dr. Gross, a primit avizul din partea poliției rusești, ca să părăsească teritoriul poloniei rusești. Aceasta explică scurtarea vizitei sale acolo. »Venkov« adaugă, că măsura aceasta n'a fost luată din inițiativa guvernului din Petersburg, ci numai în urma intervenției contelui de Aehrenthal, ministrul de externe al Austro-Ungariei.

Noiile incidente ale Zepelinului. Balonul »Zeppelin I«, care a sosit Sâmbătă dimineața la Plauen, nu s'a putut

folosi de împrejurarea că vântul încetase să bată și să-și mărească astfel viteza, pentrucă la Fichtelberg a perdut un alt șurub. Cu o înălțime foarte redusă, dirijabilul și-a urmat călătoria spre Lipsca și Bitterfeld, unde-l aștepta printul mostenitor Frederic-Wilhelm, după dorința expresă a împăratului, spre a exprima contelui Zeppelin părerea de rău a augustului său tată, pentru accidentele suferite în călătoria aerostatului. La plecare Kronprințul i-a spus aeronautului: »La revedere mâne«. O telegramă din Romenburg anunță, că la o milă depărtare de Lipsca »Zeppelin III« a perdit un nou șurub, iar unul din motoare a încetat de a funcționa. Acest incident n'a zădărnicit călătoria, dar l'a silit pe pilot să micșoreze și mai mult viteza. Inginerul Dürr, care conduce balonul, a aruncat jos o depeșă pentru contele Zeppelin. În care îi comunică necesitatea unei noi întreruperi a călătoriei. Reparațiunile necesitate de balon nu vor putea fi terminate înainte de miezul nopții.

Când a aflat de accidentul suferit de aerostat, împăratul a chemat pe contele Zeppelin la telefon și s'a interesat cu deamănuntul de toate incidentele călătoriei.

În urma dispoziției monarhului, sosirea dirijabilului la Berlin a fost amânată pentru Duminecă la 10 dimineața. Sâmbătă seara balonul a sosit la Bitterfeld, oraș la 125 chilom. depărtare de Berlin.

D. general Crăniceanu la manevrele austriace. D. general de divizie Gr. Crăniceanu șef al statului major general al armatei române și inspector al școlilor militare, va pleca săptămâna viitoare în străinătate. D. general Crăniceanu a fost invitat special, de către A. S. I. și R. arhiducele Francisc Ferdinand spre a asista la manevrele armatei austriace. În timpul șederei sale în Austria, d. general Crăniceanu va fi oaspele arhiducelui.

Bleriot bătut de americanul Curtiss în recordul vitezei. Americanul Curtiss, a concurat azi dimineață pentru recordul vitezei și a făcut 10 kilometri în 7 minute și 53 de secunde și 2/4, învingând astfel pe Bleriot. Curtiss a bătut și primul său record de până acum câștigând cupa Gordon-Benett.

Inchidere de câni în Brașov dela 29 August 1909 pe 40 de zile, pentrucă un câne turbat, care a fost împușcat a mușcat mai mulți câni.

NEGROLOG Pătruși de cea mai adâncă simțită durere, aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, cunoscuților și prietenilor, că iubitul nostru fiu și frate **Dr. Iuliu T. Mera**, medic balnear al băilor din Carlsbad în urma unui morb greu, suportat cu rezignațiune creștinească, în anul 48 al etății, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în Viena, la 11/24 August. Rămășițele pământești ale defunctului se vor transporta la Șiria, comuna sa natală și depune spre vecinica odihnă la 15/28 August 2 oare p. m. din sf. biserică ort. română, în cripta familiară. Dormi în pace suflet blând și nobil.

Șiria, în 14-27 August 1909. vâd. *Elena Mera*, ca mamă. vâd. *Braghina Se-cu* născ. *Mera*, ca soră.

Situațiunea agricolă în Ungaria. Din raportul ministrului de agricultură asupra rezultatului recoltei și a situației sămănăturilor în țară la 15 August c. ostragem următoarele: În prima jumătate a unei August a fost mai mult timp secetos, cald și în parte cu vânt; n'au lipsit însă nici ploile, cari, în unele regiuni, la început și la 10 ale lunii, au devenit abondente, însoțite fiind de furtuni și grindină. Dar totuș ele n'au fost satisfăcătoare decât în puține locuri și astfel sămănăturile în foarte multe regiuni ale țării simt de nou trebuința urgentă a unei ploii generale abondente. Anume: în părțile ardelenice, pe ambii țărni ai Tisei și mai ales în Bănat. Favorizate de timp uscat de pe la jumătatea lunii Iulie, lucrările agricole s'au făcut, cu puține excepții în bune condițiuni.

Rezultatul recoltei grâului, constat acum și prin probele făcute la treerat, a

rămas, în privința cantitativă, submijlociu; în privința calitativă însă grăul este în partea cea mai mare satisfăcător și bun având greutatea de 78—79 kilograme pro hectolitr, adică partea cea mai mare de clasa primă.

Mult mai mulțumitor este rezultatul recoltei ce l'a dat *săcara*, atât în privința cantitativă cât și în cea calitativă. Chiar și paiele săcării au dat o recoltă mai satisfăcătoare decât ale grăului, așa că cu puține excepții, recolta săcării corăspunde așteptărilor în întreaga țară. Greutatea grăunțelor este între 72 și 73 kilograme pro hectolitr. Și *orzul și ovăsul* au dat un bun rezultat, rezultat chiar peste așteptare, având o greutate între 65—66 kilograme pro hectolitr. *Cucuruzul* se desvoltă favorabil numai în regiunile, unde în timpul din urmă au fost ploii. Cucuruzul sămănat de timpuriu în genere a luptat și luptă cu seceta; cel târziu însă, în regiunile lipsite de ploale, nu se desvoltă favorabil, a rămas fără rod, și începe a se usca.

Și statele moderne pot să dispară.

Ziarul francez, »Matin«, publică ultimul articol al eminentului sociolog *Gumplovitz*, fost profesor la Graz, și aproape specialist în teoria raselor, care săptămâna trecută luase venin, împreună cu soția, pentru a pune capăt unei crude boale de nervi. Și acest minunat articol al lui este scris ca și toate operele lui de savant, par'că dinadins în apărarea luptelor pentru naționalitate!! El numea știința ce făcea: »sociologie realistă«.

Statele ca toate formațiunile sociale, naturale, sunt supuse și ele nemiloaselor legi firești ale desvoltării și ale dispariției. Nu vreau să zic că un stat este un organism ca și o plantă, un animal, sau un om. Nu! însă nici o formațiune socială nu este, care să stea în afără de legile naturii, și tocmai măsurat acestor legi, și statul crește, produce, (cultură) ajunge în declin și — moare.

Europenii își fac închipuirea, că statele lor au o viață vecinică. Asta-i o dovadă de naivitate. Ele o să dispară tot așa de frumuseț ca și statele din anticitate.

Simptomele decadentei statelor sunt cultura înaltă — »civilizația« — și scăderea în cifrele nașterilor.

Cu cât e cultura mai la început, cu atât e mai mare numărul nașterilor, atât e mai mare viitorul, sau cum obicinuim a zice, perspectiva vieții de stat.

Asta-i lege. Mă veți întreba: cum s'ar putea schimba? Sociologii însă nu prea fac alta, decât să constateze legile naturii; cât e pentru schimbarea lor, asta o lasă în grija oamenilor de politică, sau în a filosofilor umanitariști.

Imi pare rău, dacă prin punctul meu de vedere fac supărare sentimentului patriotic al Francezilor, cărora le păstrez cele mai vii simpatii. însă întâia datorință a științelor este a recunoaște adevărul. Ș'apoi de cine să poarte frică Francezii? De supremația Germanilor, pe urma natalității lor mai favorabile? N'ai bă teamă! Slavii din orientul Europei au o natalitate și mai mare ca germanii, și este un instinct adevărat și foarte firesc acela care a făcut să se alieze, țara cu cele mai puține nașteri și țeara cu cele mai multe nașteri, în Europa.

Astfel Franța poate trăi liniștită încă multe veacuri. Echilibrul european este asigurat pe multă vreme, mulțumită acestei conjuncturi istorice norocoase.

Bibliografie.

A apărut »Noua Revista Română« de sub direcțiunea d-lui C. Radulescu Motru, cu următorul sumar: *Noulăți*: Organizarea Universităților pe viitor. — Mișcarea în contra ortodoxismului bisericii noastre. — Revista revistelor. *Cestiuni actuale*: C. Radulescu-Motru. Profesismul în cultura noastră națională. — I. *Literatură*: Guy de Maupassant. Moș Ton. *Viețile de L'Isle Adam*. Iscușița *Aspasiei*. Artor *Gorovei*. Cât produce un discurs. A. *Magter*. Sanatorium. *Științele sociale*: G. Aslan. *Idealul modern*. *Cronica școlară*: Ioan Nicol seu. În cestiia *ovariilor* la gimnazii. *Note și discuțiuni*: M. Riss. Cum să se facă traduceri.

Iohannes Scarlatescu »Tonstücke« este titlul unui caiet de compozițiuni musicale ale d-lui I. Scărlătescu, compositor distins și apreciat Român, care se află de present în Viena. Acest caiet conține următoarele 5 piese:

1. »Was will die ensame Träne?« —
 - 2) »Der Totenkranz«.
 - 3) Vergänglich-keit«.
 4. »Der Fischer«.
- Aceste patru piese sunt cântece pentru voce și pian, ear Nr. 5. »Einleitung und langsamer Reigentanz aus der 2 romänischen Rhapsodie« este o piesă pentru patru mâni aranjată de compositor după orhestră pentru pian.

Atragem atențiunea pianistelor și cântărețelor noastre asupra acestor alese creațiuni muzicale. Caietul costă cor. 3.50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin Librăria »Gazetei«.

ULTIME ȘTIRI.

Innsbruck, 30 Aug. În mijlocul ovațiunilor entusiaste ale mulțimei, Împăratul s'a dus eri dimineața la muntele Isl unde s'a făcut o serbare comemorativă cu prilejul centenarului luptelor din 1809. Guvernatorul provinciei, mareșalul Kathrein a rostit un discurs în nemțește, apoi în Italinește, reînoid uniunea strânsă faurită de strămoșii cu Casa de Habsburg. Mulțimea a răspuns prin mii de »Hoch!« și de »Evvivas!«.

Împăratul a răspuns nemțește și italienește spunând că Italianii au dat mereu în războiu probe de iubire de patrie.

Berlin, 30 August. Balonul Zeppelin a sosit aici pe la amiazi făcând mai multe evoluțiuni în aier la o înălțime de 250 metrii, și apoi s'a scoborât încet până la o înălțime de 50 metrii. Publicul a privit în mijlocul celei mai mari liniște. La toate bisericile se trăgeau în timpul acesta clopotele. La orele 12.20 balonul și-a terminat evoluțiunile și s'a îndreptat spre câmpul Tegel unde a debarcat la ora 1.50. Imediat ce balonul a debarcat, împăratul s'a îndreptat spre Zeppelin. Acesta a salutat militărește pe împăratul Wilhelm, care i-a intins mâna zâmbind, apoi l'a prezentat împărătesei. Împăratul a rostit un scurt discurs, spunând între altele, că salută pe Zeppelin ca pe un soldat, care și-a câștigat merite în războiul din 1870. Contele a mai fost salutat de către primarul orașului Berlin.

După ce a terminat primarul s'a apropiat automobilul imperial, în care au luat loc împăratul Wilhelm, împărăteasa și contele Zeppelin. Zeppelin a voit să ocupe loc în partea stângă, însă împăratul i-a oferit locul din dreapta. Automobilul s'a îndreptat spre palat. Pe tot parcursul Zeppelin a fost aclamat cu entuziasm de către mulțime, care fălăia părările, batistele și arunca flori. Înțrarea contelui Zeppelin în Berlin a fost un adevărat triumf. La palat împăratul a dat un prânz de gală în onoarea contei Zeppelin.

Bethény, 30 August. Aviatorul Blériot făcând eri o încercare neoficială a avut un accident pe la oarele 10 jum. dimineața și a fost adus la postul de ajutor deoarece în urma unei explozii a avut arsuri la mâna stângă și la față: ochii n'au fost atinși *Aparatul său este cu desăvârșire ars.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Râm.

Redactor respons: **Victor Branisce.**

Aducem la cunoștința On. public,
că prețul apelor minerale și hygienice din depositul nostru din strada Gărei Nr. 25 pe lângă schimbul med al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 10 fl.	1/2 litru — fl.
Borpatak	" 12 "	" — "
Marilă	" 16 "	" 14 "
Borhegy	" 10 "	" — "
Boross	" 12 "	" — "
Eőpatak	" 16 "	" 14 "

Fehérkö	" 16 "	" 14 "
Felsőrákos Mária	" 16 "	" 14 "
Kászou Salutaris	1 litru 16 fl.	1/2 litru 14 fl.
Horgász	" 16 "	" 14 "
Repati	" 16 "	" 14 "

Borszék	" 28 "	" 22 "
Sztojka	" 28 "	" 22 "
Boholt	" 26 "	" 22 "
Hargitta	" 26 "	" 22 "
Székely-Selters	" 26 "	" 22 "

La cumpărare de 25 sticle liferăm Borvizari acasă. — Apelăm la sprijinul On. public
Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,93—150
Telefon Nr. 364.

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 August a. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 40
Renta de aur 4%	92 60
Imp. cail. ter. ung. in aur 3 1/2%	82 35
Imp. cail. fer. ung. in argint 4%	92 50
Bonuri rurale croate-slavone	94 -
Impr. ung. cu premii	201 75
L. suri pentru reg. Tisei si Seghedin	145 25
Renta de hartie austr. 4 1/10	95 90
Renta de argint austr. 4 1/10	95 80
Renta de aur austr. 4%	117 35
Renta de corone austr. 4%	95 75
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 15
Los iri din 1860	162 50
Acti de-ale Banței ung. de credit 1773.	-
Acti de-ale Banței austr. de credit 759	-
Acti de-ale Banței austro-ung. .	654 25
Napoleonori.	19.07 1/2
Marci imperiale germane . . .	117.22 1/2
London vista	239 65
Paris vista.	95 20
Neto italiene.	95 -

Cursul pietei Braşov.

Din 30 August n. 1909

Bancnote rom. Cump. 18.98	Vend. 19 04
Argint roman " 18 80	" 19 -
Lire turcesci " 21 40	" 21 50
Scris. fonc. Albine 5% 100.-	101.-
Ruble Rusesci " 251.50	" 2 53
Napoleonori. " 19.-	" 19 12
Nalbeni " 11.20	" 11 40
Marci germane " 11.17	" 11 75

De vânzare.

Mobilierul unei odăi de dormit lustruit culoare deschisă, în stilul cel mai modern este de vânzare ieftin în Braşov strada cailor 28.

(688, 4-5.)

În

Prăvălia de haine de dame a lui N. P. GOLDMANN, Braşov, se primeşte o Domnişoară ca vânzătoare.

Doritoarele de a ocupa acest post, să se prezinte în persoană.

(694, 4-3.)

Pentru lucru de cusut și de împletit căutăm mai multe femei și fete cu plată bună. De asemenea primim și 3-4 ucenici.

Georg Foith & Co.,

fabrică de tricotații, Ulița Căldărarilor 24.

(700, 3-6.)

Aviz.

Instrucție perfectă în limba franceză de Mizi Nussbächer, profesoară de limba franceză diplomată în Paris.

A se anunța Strada Castelului Nr. 26 l. dela 10-12 oare înainte de prânz și 3-5 după prânz.

(702, 3-4.)

Prețurile cerealelor din piața Braşov.

Din 27 August 1909.

Măsura său crescutat	Calitatea.	Valuta în	
		Kor	H.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	24	-
"	Grâu mijlociu	23	-
"	Grâu mai slab	22	-
"	Grâu amestecat	18	-
"	Săcară frumoasă	15	-
"	Săcară mijlocie	14	-
"	Orz frumos	18	-
"	Orz mijlociu	9	-
"	Ovăș frumos	8	-
"	Ovăș mijlociu	7	-
"	Cucuruz	12	-
"	Mălaiu (meiu)	11	-
"	Mazăre	20	-
"	Linte	32	-
"	Fasole	12	-
"	Sămânță de in	20	-
"	Sămânță de cânepă	18	-
"	Cartofi	3	-
"	Măzărache	-	-
1 kilă	Carne de vită	1	12
"	Carne de porc	1	44
"	Carne de perbec	-	96
100 kil.	Său de vită prospăt	40	-
"	Său de vită topit	62	-

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1909 și până în 1 Oct. st. n. 1909.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 6:20 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6. 2:14 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7:40 min. s.era.
- IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10:26 m. s.era.
- V. Tr. accel. p. Arad la orele 6:00 min. dim.

Dela Braşov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3:16 m. dim.
- II. Trenul mixt la orele 12:05 m. p. m.
- III. Trenul accel. la ora 2:19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la orele 6:40 s.era. (* care circula numai la Predeal)
- V. Tren accel. a orele 4:59 min. dim.n. (* până la 15 Noembrie)

Dela Braşov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5:15 min. dim. *
- II. Trenul mixt la ora 8:58 min. a. m. *
- III. Trenul de pers. la ora 3:05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Sz. red.)
- IV. Tren de pers. la orele 7:00 m. s.era. (* are legătură numai la Szepszi-Szt.-György)

Dela Braşov la Zărnești (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 8:40 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 4:16 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 9:46 s.era.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș:

- I. Tren de pers. la ora 4:37 min. dim.
- II. Tren la ora 7:17 min. dim. *
- III. Tren la ora 10:44 min. p. m. (* are legătură până la Nagyszeben sos. 8:59 s.era.)
- IV. Tren la ora 3:27 min. p. m. *
- V. Tren la ora 5:17 min. p. m. (* până la Feketehalom.)

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

- I. Tren acc. p. Arad la orele 4:52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 7:08 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 6. 1:44 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 8:56 min. s.era.
- V. Trenul accel. la ora 10:04 s.era.

Dela București la Braşov:

- I. Tren. de pers. la ora 7:28 min. dim. (numai dela Predeal).
- II. Trenul accel. la ora 1:33 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la ora 4:55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la ora 9:18 min. s.era.
- V. Trenul accel. la ora 10:14 min. s.era. (* până la 15 Noembrie).

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Braşov:

- I. Trenul de persoane la ora 8:16 m. dim. (* are legătură cu Ciuc-Sereda).
- II. Trenul de pers. la ora 1:59 m. p. m. *
- III. Trenul mixt, la ora 6:33 m. s.era. *
- IV. Tren mixt, la orele 10:08 m. s.era. (* are legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zărnești la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la ora 7:17 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1:44 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 7:07 s.era.

Dela Făgăraș la gara Bartolomeiu:

- I. Tren la ora 6:44 min. dimineața.
- II. Tren la ora 9:41 min. a. m. *
- III. Tren la ora 11:55 min. a. m.
- IV. Tren la ora 6:31 min. p. m. *
- V. Tren la ora 10:04 min. s.era. (* dela Feketehalom.)

Ore de canto și pian.

Doamna Maria Dima (Strada Caterinei Nr. 18) dă instrucție în canto și pian începând cu 15 Sept. st. n.

(699, 2-8.)

Aviz!

Se primește cu toată întreținerea 2 școlari români din casă bună sub 14 ani la Johana Schmidt, văduvă de amplotiat în Braşov, Strada Prundului Nr. 9, vis-à-vis de gimnaziul românesc. (693, 3-8)

Cruce seu stea după electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și inviorează pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătăile de inimă, sgârșiri de inimă, asmă, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețues cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimit banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja înfăințate crucei mele electro-magnetice o recomandă deosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cer. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. 28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

TIPOGRAFIA A. Mureșianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
BILANȚURI.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
Cuverte, în totă mărimea.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuorul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Braşov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fiori se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.